

Zajęcia fakultatywne: 3 ECTS, konwersatorium, 30 h, 2021/2022

1	Nazwa zajęć po polsku i angielsku	Banalność zła – dlaczego dobrzy ludzie czynią zło? The banality of evil - How good people turn evil?
2	Imię i nazwisko wykładowcy, tytuł/stopień naukowy	dr hab. Mariola Kuszyk-Bytniewska
3	Język wykładowy	polski
4	Strona WWW	
5	Semestr	letni
6	Godzinowe ekwiwalenty punktów ECTS	<p>Godziny kontaktowe (z udziałem nauczyciela akademickiego) Wykład 30 h, 1 ECTS Konsultacje i zaliczenie 3h Łączna liczba godzin z udziałem nauczyciela akademickiego 33h Liczba punktów ECTS z udziałem nauczyciela akademickiego 1,1</p> <p>Godziny niekontaktowe (praca własna studenta) Studiowanie literatury 30 Przygotowanie się do zaliczenia 27 Łączna liczba godzin niekontaktowych 57 Liczba punktów ECTS za godziny niekontaktowe 1,9</p> <p>Sumaryczna liczba punktów ECTS 3</p>
7	Wymagania wstępne	Brak
8	Opis zajęć	<p>Zajęcia poruszają problematykę z pogranicza filozofii (etyki, aksjologii, filozofii polityki, filozofii społecznej), psychologii społecznej oraz socjologii. Ogólnie rzecz ujmując jest to problematyka etyczno-społeczna. Celem zajęć jest przekazanie wiedzy dotyczącej motywów działań społecznych - na ile są kwestią naszych wyborów, a na ile są skutkiem wpływu społecznego, kultury, innych osób, a także wzbudzenie krytycznej refleksji nad codziennymi wyborami moralnymi i ich skutkami. Przedmiotem analiz będą źródła moralności w etykach starożytnych, tradycjach chrześcijaństwa oraz w nowoczesności. Zajęcia przybliżają też: wybrane zagadnienia z prac H. Arendt, naukowe eksperymenty społeczne (przede wszystkim Ph. Zimbardo i J. Heidta), a także działania artystyczne, performansy M. Abramovic. Podjęta też zostanie kwestia zła w głównych religiach świata, a także zagadnienie zła w polityce.</p>
9	Zakres tematów	<ol style="list-style-type: none"> 1) Wprowadzenie w tematykę 2) Źródła moralności w etykach starożytnych i tradycjach chrześcijaństwa 3) Zachodnia duchowość i filozofia a źródła moralności 4) Jak rozumieć zależność reguł: „troszcz się o siebie” i „poznaj samego siebie”? 5) Nowoczesność – jaki jest nowoczesny porządek moralny? 6) Hannah Arendt o banalności zła 7) Nie bądźmy obojętni! – apel Mariana Turskiego 8) Czy ludzie są dobrzy? Co wiemy o istocie dobra? 9) Religia a problem zła – Jaka jest rola wolnej woli człowieka w tworzeniu zła? 10) Stanfordzki Eksperyment Więzienny (Zimbardo) – aspekty etyczne 11) Siła wpływu społecznego – co decyduje o naszym postępowaniu?

		<p>12) Dlaczego dobrzy ludzie czynią zło? Banalność zła wobec banalności heroizmu</p> <p>13) Geneza moralności wg psychologii moralności (Haidt)</p> <p>14) Polityka a problem zła – Jakie są moralne korzenie naszych poglądów politycznych?</p> <p>15) Teodycea, zło radykalne i zło banalne (św. Augustyn, Kant, Arendt)</p>
10	Literatura (z podziałem na obowiązkową i uzupełniającą)	<p>Literatura obowiązkowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. „filozofuj! magazyn popularyzujący filozofię” 2020, nr 5 (35), wybrane teksty; 2. Arendt H., <i>Eichmann w Jerozolimie. Rzecz o banalności zła</i>, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Kraków 2010; 3. Foucault M., <i>Wykład z 6 stycznia</i>, cz. 1 i 2, w: tenże, <i>Hermeneutyka podmiotu</i>, PWN, Warszawa 2012, s. 21-56; 4. Haidt J., <i>Prawy umysł. Dlaczego dobrych ludzi dzieli religia i polityka?</i> Wydawnictwo Smak Słowa, Sopot 2014, (rozdz. 1 i 120); 5. Judycki S., <i>Co wiemy o istocie dobra?</i> „Roczniki Filozoficzne” 2007, t. LV, nr 21-41. 6. Kołakowski L., Ludzie są dobrzy, „Tygodnik Powszechny” 2005, nr 32; 7. Krońska I., Sokrates (fragm.), Wiedza Powszechna, Warszawa 1983; Wybór pism o Sokratesie; z: <i>Filozofia starożytna Grecji i Rzymu. Wybrane teksty z historii filozofii</i>, red. J. Legowicz, PWN, Warszawa 1968; 8. Skarga B., <i>Zło</i>, w: tenże, <i>Kwintet metafizyczny</i>, Wyd. Universitas, Kraków 2005, s. 85-118; 9. Taylor Ch., <i>Etyka autentyczności</i>, Wydawnictwo Znak, Kraków 2002 (rozdz. I, II, III i IX); 10. Turski M., <i>Obojętność jest początkiem nienawiści</i>, „Academia. Magazyn Polskiej Akademii Nauk” 2020, nr 3(63); 11. <i>Wartości: etyka i estetyka. Antologia tekstów filozoficznych</i>, red. S. Jedynak, Ossolineum 1991 - fragm. pism Epikteta, Augustyna Aureliusza i Abelarda; 12. Weber W., <i>Nauka jako zawód i powołanie</i>, w: Z. Krasnodębski, <i>M. Weber</i>, Wiedza Powszechna, Warszawa 1999, s. 199-217; 13. Zimbardo Ph., <i>Efekt Lucyfera. Dlaczego dobrzy ludzie czynią zło?</i> PWN, Warszawa 2008 (rozdz.1, rodz. 11, z rodz. 16 – „O banalności zła” i „O banalności heroizmu”); <p>Lektura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Adorno T. W., <i>Minima moralia. Refleksje z poharatanego życia</i>, Wydawnictw Literackie, Kraków 1999. 2. Arendt H., <i>Ludzie w mrocznych czasach</i>, Wyd. słowo/obraz terytoria, Gdańsk 2013. 3. Arendt H., <i>Sokrates</i>, w: tenże, <i>Polityka jako obietnica</i>, red. i wprowadzenie J. Kohn, Wydawnictwo Pruszyński i S-ka, Warszawa 2005. 4. Badiou A., <i>Etyka</i>, Wydawnictwo Krytyki Politycznej, Warszawa 2009. 5. Beck U., Giddens A., Lash S., <i>Modernizacja refleksyjna</i>, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2009. 6. F. Nietzsche, <i>Problem Sokratesa</i>, w: tegoż, <i>Zmierzch bożyszcz</i>, Kraków 2006.

		<p>7. Taylor Ch., <i>Nowoczesne imaginaria społeczne</i>, Wydawnictwo Znak, Kraków 2010.</p> <p>8. Tibi B., <i>Fundamentalizm religijny</i>, PIW, Warszawa 1997.</p> <p>9. Wodziński C., <i>Światłocienie zła</i>, Wydawnictwo słowo obraz/terytoria, Gdańsk 2019.</p>
11	<p>Efekty uczenia się z przyporządkowaniem do efektów uczenia się kierunkowych</p> <p>(w przypadku zajęć dedykowanych kreatywności społecznej efekty zajęć należy przyporządkować do efektów kierunkowych kreatywności; w przypadku zajęć niededykowanych, efekty zajęć powinny być przyporządkowane do efektów kierunkowych również innych kierunków)</p> <p>Wiedza</p>	<p>Wiedza:</p> <p>W1 Student w zaawansowanym lub pogłębionym (w zależności od poziomu kształcenia) stopniu zna dylematy etyczno-społeczne związane z zagadnieniem dobra i zła (np. skąd biedzie się zło? czy dobrzy ludzie mogą czynić zło? jaka jest siła wpływu społecznego na nasze działanie?), których analiza wymaga wykorzystania wiedzy etycznej, filozoficznej, psychologicznej. (filozofia I st. K_W08, filozofia II st. K_W09 i K_W09, kreatywność społeczna I st. K_W03)</p> <p>Umiejętności:</p> <p>U1 Student potrafi samodzielnie analizować teksty z zakresu filozofii (etyki, aksjologii, filozofii społecznej i politycznej), (filozofia I st. K_U02), a także rozpoznawać i krytycznie analizować uwarunkowania idei, kontekstów, problemów, dylematów współczesnej cywilizacji związanych z problematyką dobra i zła. (kreatywność społ. I st. K_U02).</p> <p>U2 Student potrafi merytorycznie argumentować oraz oceniać kontrargumenty pojawiające się w dyskusji dotyczącej problematyki dobra i zła oraz wpływu społecznego na działania człowieka. (filozofia I st. K_U06, filozofia II st. K_U06, kreatywność społ. I st. K_U04)</p> <p>Kompetencje społeczne:</p> <p>K1 Student jest gotów do świadomego uczestniczenia w debatach i polemikach dotyczących zagadnień dobra i zła oraz związanych z wartościami współczesnych dylematów cywilizacji, a także do krytycznej oceny zdobytej wiedzy. (filozofia I st. K_K03, filozofia II st. K_K03, kreatywność społ. K_K03 i K_K04)</p>
12	Sposób weryfikacji efektów uczenia się (oddzielnie dla każdego efektu)	<p>W1, ocena stopnia znajomości analizowanych tekstów, ocena aktywności w trakcie zajęć, umiejętności problematyzowania literatury</p> <p>U1, ocena wykonywanych w trakcie zajęć zadań, ocena aktywności w trakcie zajęć, udział w dyskusji</p> <p>K1, ocena aktywności w trakcie zajęć</p>
13	Metody dydaktyczne	wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, analiza tekstu dyskusja,
14	(1) Metody oceniania (2) Kryteria oceniania	<p>1) obecność i uczestnictwo w zajęciach, ocena bieżącego przygotowania, bieżące praktyczne zadania w trakcie zajęć</p> <p>2) przygotowanie do zajęć, znajomości zadawanej literatury, aktywny udział w dyskusji</p>